

บทนำ

๑. ความสำคัญและความเป็นมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีพันธกิจที่สนองต่อปรัชญาของมหาวิทยาลัยในการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๗ ที่ระบุให้ “มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เสริมพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น/ สร้างสรรค์ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน” โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สอน วิจัย บริการวิชาการแก่สังคมและปรับปรุงถ่ายทอดพัฒนาเทคโนโลยี ทั้งนี้ ในมาตรา ๘ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยกำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยให้มีหน้าที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน และนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ในฐานะสถาบันวิชาการคู่ความร่วมมือเพื่อดำเนินการโครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น นำอยู่โดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งมีบทบาทในการวิจัยและพัฒนาาระบบและกลไกการสนับสนุนการวิจัยเชิงพื้นที่ให้เกิดรูปธรรมการทำงานร่วมกันของนักวิชาการในเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และจัดการข้อมูลสู่การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบสุขภาวะ

จากการวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนเพื่อการจัดทำชุดโครงการ การวิจัยและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นนำอยู่ โดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏร่วมกับกลไกเชิงระบบในพื้นที่ ซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นกลไกหลักนั้น พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เครือข่ายของแต่ละมหาวิทยาลัยนั้นมีระบบฐานข้อมูลตำบล ซึ่งเป็นการจัดทำข้อมูลเชิงปริมาณของตำบลโดยใช้โปรแกรม (Thailand Community Networking Appraisal Program - TCNAP) ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแนวคิดเก็บเอง วิเคราะห์เอง เป็นเจ้าของเอง และข้อมูลจากการวิจัยชุมชน ซึ่งเป็นการประเมินชุมชนด้วยการวิจัย เชิงชาติพันธุ์ วรรณนาแบบเร่งด่วน (Rapid Ethnographic Community Assessment Process – RECAP) ในการพัฒนาทักษะด้านการถอดบทเรียนและการเขียนสรุปข้อมูลทุนทางสังคมและศักยภาพของกลุ่มหรือแหล่งปฏิบัติการในพื้นที่ และในส่วนของมหาวิทยาลัยก็มีชุดความรู้ที่เกิดจากการถอดบทเรียน การวิจัยและพัฒนา กระบวนการทำงานของพื้นที่และเครือข่ายในการเพิ่มศักยภาพระบบการจัดการตนเองของพื้นที่สู่การจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น และฐานข้อมูลด้านการวิจัย รวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ เช่นบทความ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการนำไป

จัดทำชุดโครงการ การวิจัยและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ แต่ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ยังไม่สามารถจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักวิจัยเองก็ไม่สามารถว่าชุมชนมีข้อมูลอะไรบ้างทำให้ไม่สามารถดึงศักยภาพข้อมูลของชุมชนออกมาใช้ได้ เนื่องจากข้อมูลจากทั้งสองส่วนยังไม่ถูกบูรณาการร่วมกัน จึงเกิดการลงพื้นที่ซ้ำซ้อนในความต้องการข้อมูลเดียวกัน ดังนั้นถ้าข้อมูลทั้งสองส่วนทั้งที่มาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และที่มาจากภาควิชาการถูกนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงกัน จะช่วยลดระยะเวลา และลดความซ้ำซ้อนในการจัดการข้อมูลได้ตรงตามประเด็นโจทย์ของพื้นที่ได้มากขึ้น

หลักสูตรเสริมสมรรถนะ “การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่” ได้รับการพัฒนามาจากการปฏิบัติงานภายใต้ชุดโครงการวิจัยและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่โดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อให้ นักวิจัย และผู้บริหาร สามารถจัดการข้อมูลชุมชน และข้อมูลภาควิชาการประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาตำบลสุภาวะ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการเสริมสมรรถนะ “การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่” ให้แก่ นักวิจัย และผู้บริหาร ให้มีทักษะที่สามารถจัดการข้อมูลชุมชน และข้อมูลภาควิชาการ ให้เกิดประสิทธิผล และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อย่างต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

๒. จุดมุ่งหมาย

- ๒.๑ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจ ในการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่
- ๒.๒ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะด้านการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่
- ๒.๓ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมตระหนักในความสำคัญของการจัดการข้อมูลเพื่อวิจัยเชิงพื้นที่

๓. คุณสมบัติผู้เข้ารับการเสริมสมรรถนะ

เป็นนักวิชาการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แผนและนโยบาย เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน นักวิชาการศึกษา หรือแกนนำชุมชน และนักวิชาการของมหาวิทยาลัย ได้แก่ หน่วยจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย หน่วยวิจัยในมหาวิทยาลัย หรือเจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนา

๔. ระยะเวลา แผนปฏิบัติการ และจัดกิจกรรม

ประกอบด้วยเนื้อหาการจัดกิจกรรมเสริมสมรรถนะ จำนวน ๒ หน่วยการเรียนรู้ โดยใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ๒ วัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางแสดงแผนปฏิบัติการและกิจกรรมเสริมสมรรถนะที่ปรักรษาวิชาการวิจัยเชิงพื้นที่

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	เนื้อหาการเรียนรู้	สาระสำคัญ	กิจกรรม	เครื่องมือ/สื่อ/แหล่งเรียนรู้
หน่วยที่ ๑ ความหมายและ ความสำคัญ ของการ จัดการ ข้อมูลเพื่อ การวิจัยและ พัฒนาเชิง พื้นที่	๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับ การเสริม สมรรถนะ ตระหนักใน ความสำคัญและ บทบาทของที่นัก จัดการจัดการ ข้อมูลเพื่อการวิจัย และพัฒนาเชิง พื้นที่ ๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับ การเสริม สมรรถนะมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญ และ บทบาทหน้าที่นัก จัดการข้อมูลเพื่อ การวิจัย และ พัฒนาเชิงพื้นที่	๑.๑ ความสำคัญ ของการจัดการ ข้อมูลเพื่อการวิจัย และพัฒนาเชิงพื้นที่ ๑.๒ ความหมายของ การจัดการข้อมูล เพื่อการวิจัยและ พัฒนาเชิงพื้นที่ ๑.๓ บทบาทของนัก จัดการข้อมูลเพื่อ การวิจัยและพัฒนา เชิงพื้นที่ ๑.๔ คุณลักษณะ ของนักจัดการข้อมูล เพื่อการวิจัยและ พัฒนาเชิงพื้นที่	๑.๑ ความสำคัญของการจัดการ ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ การจัดการข้อมูลที่ดีมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิจัยและ การพัฒนาเชิงพื้นที่ทั้งในส่วนของภาค วิชาการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน การกำหนดกลยุทธ์ศาสตร์การวางแผน และ การปฏิบัติงานที่สนองต่อนโยบายการพัฒนา เชิงพื้นที่ จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำโดยเฉพาะการบริหารจัดการ งานวิจัยของมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็น สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ๑.๒ ความหมายของการจัดการ ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ การนำข้อมูลสถานการณ์ปัญหาของ พื้นที่มาวิเคราะห์เพื่อค้นหาสาเหตุ สาเหตุ และทุนเดิมของพื้นที่ และเชื่อมโยงข้อมูลทั้ง ในส่วนของภาควิชาการ ภาคชุมชน และ ภาคที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมใน การแก้ไขปัญหาเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิง พื้นที่ รวมถึงการทบทวนข้อมูลศักยภาพ สถานการณ์ปัญหาเพื่อการเชื่อมโยงสู่ ฐานข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ระหว่างมหาวิทยาลัยและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ๑.๓ บทบาทของนักจัดการข้อมูล เพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ ๑. เป็นที่วิชาการขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ๒. ทบทวนข้อมูลศักยภาพและ สถานการณ์ปัญหาเพื่อปรับปรุงฐานข้อมูล ๓. สนับสนุนข้อมูลและร่วมมือกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัด นโยบายสาธารณะ ๕. พัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อ การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตำบล ๑.๔ คุณลักษณะของนักจัดการ ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่	- บรรยาย - แลกเปลี่ยน เรียนรู้	- Power point - เอกสาร ประกอบ - กรณีตัวอย่าง - ใบงานที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	เนื้อหาการเรียนรู้	สาระสำคัญ	กิจกรรม	เครื่องมือ/สื่อ/แหล่งเรียนรู้
			<p>๑. มีความสนใจในงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่</p> <p>๒. มีศาสตร์ความรู้ตามความต้องการของชุมชน</p> <p>๓. มีความสามารถในการวิเคราะห์และเชื่อมโยงโจทย์ทั้งในส่วนที่เป็นข้อมูลในภาควิชาการ และข้อมูลชุมชน</p> <p>๔. มีความสามารถในการถ่ายทอดและนำใช้ข้อมูลที่ตรงตามประเด็นโจทย์</p> <p>๕. มีความสามารถในการนำข้อมูลมาบูรณาการกับการทำงานได้ (การตัดสินใจในการนำใช้ข้อมูลเพื่อแก้ไข และพัฒนา)</p>		
<p>หน่วยที่ ๒ การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่</p>	<p>๑. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะด้านการวิเคราะห์เพื่อค้นหาสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่</p> <p>๒. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะด้านการวิเคราะห์เพื่อค้นหาทุนและศักยภาพจากพื้นที่</p> <p>๓. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความสามารถในการจัดการข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ได้</p>	<p>๑. ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่</p> <p>๒. กระบวนการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่</p>	<p>๑. ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ</p> <p>๑. ข้อมูลชุมชน ได้แก่</p> <p>๑.๑ ระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น ๒ ระดับ คือ ๑) ระดับบุคคลและครอบครัว และ ๒) ระดับกลุ่มและชุมชน ประกอบด้วยข้อมูล ๗ ส่วน คือ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐาน ๗ ด้านที่แสดงถึงศักยภาพของตำบลคือข้อมูลทุนที่แสดงศักยภาพ ข้อมูลการสื่อสาร ข้อมูลการดูแลสุขภาพ ข้อมูลประชากร ข้อมูลสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเศรษฐกิจ และข้อมูลการเมืองการปกครอง</p> <p>๑.๒ ข้อมูลการวิจัยชุมชน (RECAP) ข้อมูลที่ได้จากการประเมินชุมชนด้วยการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาแบบเร่งด่วน (Rapid Ethnographic Community Assessment Process : RECAP) ซึ่งบ่งบอกถึงศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น ประกอบด้วยข้อมูล ๕ ส่วน คือ ๑) ข้อความรู้ว่าด้วยทุนและศักยภาพของชุมชน ๒) ข้อความรู้ว่าที่แสดงให้เห็นวิวัฒนาการปัญหา ๓) ข้อความรู้ว่าด้วยสถานะศักยภาพและความพร้อมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนท้องถิ่น ๔) นวัตกรรมชุมชนท้องถิ่นและการตอบสนองภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p>	<p>- บรรยายเชิงหลักการ</p> <p>- นำเสนอกรณีตัวอย่างการจัดการข้อมูล TCNAP และ RECAP จากพื้นที่ตำบลสุขภาวะแบ่งกลุ่มปฏิบัติการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>	<p>- Power point</p> <p>- เอกสารประกอบ - กรณีตัวอย่าง- คลิปชาร์จ - ใบงานที่ ๒</p>

หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์	เนื้อหาการเรียนรู้	สาระสำคัญ	กิจกรรม	เครื่องมือ/สื่อ/แหล่งเรียนรู้
			<p>นโยบายสาธารณะ ผลกระทบ (เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม) และ ๕) รายงาน นวัตกรรม เรื่องเด่น และการตอบสนอง ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>นโยบายสาธารณะ ผลกระทบ เป็นต้น</p> <p>๑.๓ ข้อมูลอื่น ๆ เช่น ข้อมูล สถานการณ์ปัญหาที่ได้จากการจัดเวทีพัฒนา ใจทย์ของมหาวิทยาลัย ข้อมูล จปฐ. ข้อมูล สุขภาพตำบล ข้อมูลเชิงตัวเลข ข้อมูล ปραกฏการณ์ ศักยภาพที่ช่วยแก้ปัญหาที่มี อยู่ กลุ่มเป้าหมาย(ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ได้รับ ผลกระทบ ฯลฯ) เป็นต้น</p> <p>๒. ข้อมูลภาควิชาการ ได้แก่ ข้อมูล นักวิจัยและความเชี่ยวชาญ ข้อมูลองค์ ความรู้ นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ข้อมูลแหล่งทุนหรือองค์กรสนับสนุนเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ข้อมูลประเด็นใจทย์และชุด ใจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่ เป็นต้น</p> <p>๒. กระบวนการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัย และพัฒนาเชิงพื้นที่ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ ประเด็นปัญหาของชุมชน การค้นหาสาเหตุ ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหา ข้อมูลสนับสนุนเพื่อ การวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ทั้งในส่วนของ ข้อมูลชุมชน และข้อมูลภาควิชาการ การ ทบทวนข้อมูลศักยภาพและสถานการณ์ ปัญหาตลอดจนการเชื่อมโยงข้อมูลสู่ ฐานข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันในการ วิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่</p>		

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

ความหมายและความสำคัญของการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการเสริมสมรรถนะตระหนักในความสำคัญและบทบาทของที่ผู้จัดการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการเสริมสมรรถนะมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญ และบทบาทหน้าที่ผู้จัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

หัวข้อเนื้อหา

- ๑.๑ ความสำคัญของการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่
- ๑.๒ ความหมายของการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่
- ๑.๓ บทบาทของนักจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่
- ๑.๔ คุณลักษณะของนักจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

เวลาที่ใช้ ๓ ชั่วโมง

กิจกรรม

๑. ขั้นตอนของกิจกรรม

ที่	กิจกรรม	เวลาที่ใช้	ลักษณะกิจกรรม	สื่อที่ใช้/อุปกรณ์
๑	บรรยายพิเศษ “ ความหมายและความสำคัญของการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่” ๑. การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ ๒. นักจัดการข้อมูล	๑ ชั่วโมง	บรรยายเชิงหลักการ และแบ่งกลุ่มปฏิบัติการ	- Power point - เอกสารประกอบ - กรณีตัวอย่าง
๒	แบ่งกลุ่มปฏิบัติการทบทวนประสบการณ์การนำใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่	๒ ชั่วโมง		- ใบงานที่ ๑

๒. รายละเอียดแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑ บรรยายพิเศษ “การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่”

สาระสำคัญ

ผู้จัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ เป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงข้อมูลทั้งจากภาคท้องถิ่นและภาควิชาการในการขับเคลื่อนงานวิจัยตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทางเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่เพื่อที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

การจัดการข้อมูลที่ดีมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการวิจัยและการพัฒนาเชิงพื้นที่ทั้งในส่วนของภาควิชาการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดกลยุทธ์ศาสตร์การวางแผน และการปฏิบัติงานที่สนองต่อนโยบายการพัฒนาเชิงพื้นที่ จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำตรงโดยเฉพาะการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นสถานบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต้องใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการวางแผนและควบคุมคุณภาพงานวิจัย บริการวิชาการ การเรียนการสอน และทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพียงพอ และรวดเร็วในการตัดสินใจ รวมถึงการบริหารจัดการระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และจะเป็นฐานการพัฒนาที่สำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดการปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการ ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะยังผลให้เศรษฐกิจระดับรากฐานมีความเข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

ความหมายของการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

คือ การนำข้อมูลสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่มาวิเคราะห์เพื่อค้นหาสาเหตุ สาเหตุ และทุนเดิมของพื้นที่ และเชื่อมโยงข้อมูลทั้งในส่วนของภาควิชาการ ภาคชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ รวมถึงการทบทวนข้อมูลศักยภาพ สถานการณ์ปัญหาเพื่อการเชื่อมโยงสู่ฐานข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทบาทของผู้จัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

๑. เป็นที่วิชาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานวิจัยในมหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการจัดการข้อมูล วิเคราะห์ และเชื่อมโยงข้อมูลทั้งในส่วนของภาควิชาการและข้อมูลชุมชนเพื่อใช้ในการพัฒนาตำบลโดยร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก
๒. ทบทวนข้อมูลศักยภาพและสถานการณ์ปัญหาเพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. สนับสนุนข้อมูลและร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดนโยบายสาธารณะ แผนโครงการที่สนองต่อสถานการณ์ปัญหาที่เสริมสร้างความอยู่ดีมีสุขของชุมชน และส่งโจทย์ให้มหาวิทยาลัยเพื่อสร้างองค์ความรู้สู่การใช้ประโยชน์ต่อเนื่อง
๕. พัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตำบล

คุณลักษณะของผู้จัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

๑. มีความสนใจในงานวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

๒. มีศาสตร์ความรู้ตามความต้องการของชุมชน
๓. มีความสามารถในการวิเคราะห์และเชื่อมโยงโจทย์ทั้งในส่วนที่เป็นข้อมูลในภาควิชาการ และข้อมูลชุมชน
๔. มีความสามารถในการถ่ายทอด และนำใช้ข้อมูลที่ตรงตามประเด็นโจทย์
๕. มีความสามารถในการนำข้อมูลมาบูรณาการกับการทำงานได้ (การตัดสินใจในการนำใช้ข้อมูลเพื่อแก้ไข และพัฒนา)

วิธีการ

๑) ชั้นเตรียม

๑. เตรียม Power point นำเสนอประกอบการคำบรรยาย เรื่องความหมายและความสำคัญของการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่
๒. เตรียมคลิปพรีเซนเตชันให้ผู้อบรมได้ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์การนำใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่
๓. เตรียมประเด็น (ใบงานที่ ๑) เพื่อทบทวนประสบการณ์การนำใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ใบงานที่ ๑

ทบทวนประสบการณ์การนำใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

คำชี้แจง แบ่งกลุ่มทบทวนประสบการณ์การนำใช้ข้อมูลตามบทบาท/หน้าที่ (วิชาการ และท้องถิ่น)

๑. ภาควิชาการ

- ภาควิชาการจะนำใช้ข้อมูลอะไรบ้างในการวิจัยเชิงพื้นที่ และนำใช้อย่างไร
- บทบาท/หน้าที่ ของภาควิชาการ ควรเป็นอย่างไร
- คุณลักษณะสำคัญของภาควิชาการในการเป็นนักจัดการข้อมูล ควรมีลักษณะอย่างไร

๒. ภาคท้องถิ่น

- ภาคท้องถิ่นจะนำใช้ข้อมูลอะไรบ้างในการพัฒนาเชิงพื้นที่ และนำใช้อย่างไร
- บทบาท/หน้าที่ ของภาคท้องถิ่น ควรเป็นอย่างไร
- คุณลักษณะสำคัญของภาคท้องถิ่นในการเป็นนักจัดการข้อมูล ควรมีลักษณะอย่างไร

๒) ชั้นปฏิบัติการ

๑. วิทยากรชี้แจงวัตถุประสงค์และเกริ่นเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่
๒. แบ่งกลุ่มปฏิบัติการเป็น ๒ กลุ่ม โดยแบ่งตามบทบาทและความเชี่ยวชาญ (ภาควิชาการ และภาคท้องถิ่น) และร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์การนำใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานที่ ๑ โดยใช้คลิปพรีเซนเตชัน
๓. ตัวแทนจากทั้ง ๒ กลุ่มนำเสนอผลปฏิบัติการกลุ่ม
๔. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แลกเปลี่ยนและซักถาม ใช้เวลา ๑๕ นาที

๓) ชั้นสรุป

- ของวิทยาการ
๑. ผู้ช่วยวิทยาการสรุปผลการแลกเปลี่ยนทำแผนภาพความคิดเพื่อใช้ประกอบการสรุป
  ๒. วิทยาการสรุปบทเรียนเพื่อเชื่อมโยงสู่กิจกรรมที่ ๒

สื่อที่ใช้

- Power point
- เอกสารการอบรม
- ใบงานที่ ๑

เอกสารอ้างอิง

ความหมายและความสำคัญของข้อมูล. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.kruthong.net>. ๒๕๕๙.

การจัดการข้อมูล. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://๖๑.๗.๒๒๑.๑๐๓/access-online/database/Data.htm>. ๒๕๕๙.

นักจัดการข้อมูล. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.sac.or.th/databases/anthroarchive>. ๒๕๕๙.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. **ภาระหน้าที่ของฝ่ายวิจัยและการบริการวิชาการ.** (๓-๔). สถาบันพัฒนา

เศรษฐกิจและเทคโนโลยีชุมชนแห่งเอเชีย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

www.adicet.cmru.ac.th/private/document/responsibility.pdf. ๒๕๕๙.

ทงศักดิ์ จันทร์ทอง. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.cfeast.com/articles/๔๑๙๓๐๕๑๘/index.php>. ๒๕๕๙.

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะด้านการวิเคราะห์เพื่อค้นหาสถานการณ์ปัญหาจากพื้นที่
๒. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทักษะด้านการวิเคราะห์เพื่อค้นหาทุนและศักยภาพจากพื้นที่
๓. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความสามารถในการจัดการข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ได้

หัวข้อเนื้อหา

๑. ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่
๒. กระบวนการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

กิจกรรม

๑. ขั้นตอนของกิจกรรมเสริมสมรรถนะ

ที่	กิจกรรม	เวลาที่ใช้	ลักษณะกิจกรรม	สื่อที่ใช้/อุปกรณ์
๑	บรรยายพิเศษ “รู้จักกับข้อมูล TCNAP และRECAP”	๓ ชั่วโมง	- บรรยายเชิงหลักการ - นำเสนอกรณีตัวอย่างการจัดการข้อมูล TCNAP และ RECAP จากพื้นที่ตำบลสุขภาวะ	- Power point - เอกสารประกอบ - กรณีตัวอย่าง
๒	แบ่งกลุ่มปฏิบัติการการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่	๒ ชั่วโมง	แบ่งกลุ่มปฏิบัติการ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้	- คลิปชาร์จ - ใบงานที่ ๒

๒. รายละเอียดแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๑ บรรยายพิเศษ “รู้จักกับข้อมูล TCNAP และRECAP”

สาระสำคัญ

การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ มีกระบวนการตั้งแต่การการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาที่เป็นประเด็นสำคัญในพื้นที่ การเชื่อมโยงข้อมูลทั้งในส่วนของชุมชน ภาควิชาการ และองค์กรภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องสู่การแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ตลอดจนการเชื่อมโยงสู่ฐานข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. ข้อมูลชุมชน ได้แก่

๑.๑ ระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น ๒ ระดับ คือ ๑) ระดับบุคคลและครอบครัว และ ๒) ระดับกลุ่มและชุมชน ประกอบด้วยข้อมูล ๗ ส่วน คือ ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐาน ๗ ด้านที่แสดงถึงศักยภาพของตำบล ดังนี้

(๑) ข้อมูลทุนที่แสดงศักยภาพ ได้แก่ แกนนำ คนเก่ง คนสำคัญ องค์กร เงิน ทรัพยากร แหล่งประโยชน์

(๒) ข้อมูลการสื่อสาร ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูล ประเภทของข้อมูล ช่องทางสื่อสาร การใช้ประโยชน์

(๓) ข้อมูลการดูแลสุขภาพ ได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยง ปัญหาการเจ็บป่วย การดูแลสุขภาพ

(๔) ข้อมูลประชากร ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวนประชากร การเกิด การตาย การจัดการศึกษา การอพยพย้ายถิ่น

(๕) ข้อมูลสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ปัญหาและการจัดการสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ การใช้พลังงานทดแทน

(๖) ข้อมูลเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพหลัก อาชีพเสริม วิธีการผลิต ทรัพย์สิน หนี้สิน แหล่งเงินทุน การออก

(๗) ข้อมูลการเมืองการปกครอง ได้แก่ การมีส่วนร่วมกิจกรรมส่วนรวม การแก้ปัญหา การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

๑.๒ ข้อมูลการวิจัยชุมชน คือ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินชุมชนด้วยการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาแบบเร่งด่วน (Rapid Ethnographic Community Assessment Process : RECAP) ซึ่งบ่งบอกถึงศักยภาพของชุมชนท้องถิ่น ประกอบด้วยข้อมูล ๕ ส่วน คือ ๑) ข้อความรู้อาด้วยทุนและศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการจัดการกับปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของคนในชุมชน ๒) ข้อความรู้ที่แสดงให้เห็นวิวัฒนาการปัญหา แนวทางและวิธีการจัดการปัญหาและผลของการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นกับโอกาสในการจัดการปัญหา จนเกิดวิธีการทำงานในการจัดการตนเอง ๓) ข้อความรู้อาด้วยสถานะศักยภาพและความพร้อมในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนท้องถิ่น ๔) นวัตกรรมชุมชนท้องถิ่นและการตอบสนองภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นโยบายสาธารณะ ผลกระทบ (เศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม) และ ๕) รายงานนวัตกรรม เรื่องเด่น และการตอบสนองภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนโยบายสาธารณะ ผลกระทบ เป็นต้น

๑.๓ ข้อมูลอื่น ๆ เช่น ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาที่ได้จากการจัดเวทีพัฒนาโจทย์ของมหาวิทยาลัย ข้อมูล จปฐ. ข้อมูลสุขภาพตำบล ข้อมูลเชิงตัวเลข ข้อมูลปรากฏการณ์ ศักยภาพที่ช่วยแก้ปัญหาที่มีอยู่ กลุ่มเป้าหมาย(ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ได้รับผลกระทบ ฯลฯ) เป็นต้น

๒. ข้อมูลภาควิชาการ ได้แก่ ข้อมูลนักวิจัยและความเชี่ยวชาญ ข้อมูลองค์ความรู้ นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ข้อมูลแหล่งทุนหรือองค์กรสนับสนุนเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ข้อมูลประเด็นโจทย์และชุดโจทย์วิจัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่ เป็นต้น

กระบวนการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของชุมชน การค้นหาสาเหตุ ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหา ข้อมูลสนับสนุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ทั้งใน

ส่วนของข้อมูลชุมชน และข้อมูลภาควิชาการ การทบทวนข้อมูลศักยภาพและสถานการณ์ปัญหาตลอดจนการเชื่อมโยงข้อมูลสู่ฐานข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ เป็นการวิเคราะห์ประเด็นที่ต้องการวิจัยหรือพัฒนาและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่โดยการเชื่อมโยงนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นแผนงาน โครงการ การสร้างองค์ความรู้โดยการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา รวมถึงการสร้างการเรียนรู้ให้กับชุมชนโดยการบริการวิชาการหรือบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

วิธีการ

๑) ชั้นเตรียม

๑. เตรียม Power point นำเสนอประกอบการคำบรรยาย เรื่อง “รู้จักกับข้อมูล TCNAP และRECAP” (เอกสารหมายเลข ๑)
๒. เตรียมเอกสารประกอบการนำเสนอกรณีตัวอย่างการจัดการข้อมูล TCNAP และ RECAP จากพื้นที่ตำบลสุขภาวะ (เอกสารหมายเลข ๒)
๓. เตรียมคลิปชาร์จเพื่อให้ผู้อบรมได้ร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ทุนและศักยภาพ จากข้อมูล TCNAP และRECAP
๔. เตรียมประเด็น (ใบงานที่ ๒) การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ใบงานที่ ๒

การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

๒.๑ วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ทุนและศักยภาพจากข้อมูล TCNAP และRECAP ในเอกสารหมายเลข ๒ ตามประเด็นต่อไปนี้

- ๑) ปัญหา และสาเหตุ
- ๒) ข้อมูลชุมชน (ทุนบุคคล ทุนทรัพยากร นวัตกรรมเด่น และแหล่งเรียนรู้)
- ๓) ข้อมูลวิชาการ (ศาสตร์/ความเชี่ยวชาญ และองค์ความรู้)
- ๔) หน่วยงาน/ภาคีที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ แนวทางการแก้ไขปัญหา

- ๑) ประเด็นโจทย์เพื่อการพัฒนา (แผนงาน,โครงการ)
- ๒) ประเด็นโจทย์เพื่อการวิจัย (สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม, บริการวิชาการ, บูรณาการการเรียนการสอน)

๒) ชั้นปฏิบัติการ

๑. วิทยากรนำเสนอเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูล TCNAP และRECAP (เอกสารหมายเลข ๑)
๒. พื้นที่ (ตำบลสุขภาวะ) นำเสนอข้อมูลชุมชนที่สังเคราะห์จากข้อมูล TCNAP และข้อมูล RECAP ใน ๕ มิติ ประกอบด้วย มิติด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ สังคม สิ่งแวดล้อม และการศึกษา ในประเด็น

ข้อมูลทั่วไป สถานการณ์ปัญหา สาเหตุ ทุน/ศักยภาพ (คน, เงิน, งาน) แหล่งเรียนรู้ และแหล่งประโยชน์จากพื้นที่ (เอกสารหมายเลข ๒)

๓. แบ่งกลุ่มปฏิบัติการ ๕ กลุ่ม ตามความเชี่ยวชาญ (๕ มิติ) และให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาตามมิติโดยใช้คลิปปาร์จตามประเด็นที่กำหนดในใบงานที่ ๒

๔. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลปฏิบัติการ

๓) ขั้นสรุป

- นักจัดการข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูลจากกระบวนการลงในแบบสรุปใบงานที่ ๒ การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

- วิทยากรสรุปบทเรียน และแลกเปลี่ยนเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่สู่การจัดการระบบฐานข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

๕. สื่อที่ใช้

- Power point
- เอกสารการอบรม
- กรณีตัวอย่าง
- เอกสารข้อมูลชุมชน

๖. เอกสารอ้างอิง

ชนิษฐา นันทบุตร. (๒๕๕๖). *คู่มือการพัฒนาทักษะการวิจัยชุมชน*. สำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน (สำนัก ๓ สสส.): กรุงเทพฯ

สำนักสนับสนุนสุขภาวะชุมชน (สำนัก ๓ สสส.). *องค์ประกอบทั่วไปของระบบข้อมูลตำบล (๕)*. (ออนไลน์).

แหล่งที่มา : <http://www.tcnap.org>. ๒๕๕๙.

ใบงานที่ ๑

ทบทวนประสบการณ์การนำใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

คำชี้แจง แบ่งกลุ่มทบทวนประสบการณ์การนำใช้ข้อมูลตามบทบาท/หน้าที่ (วิชาการ และท้องถิ่น)

๑. ภาควิชาการ

ภาควิชาการจะนำใช้ข้อมูลอะไรบ้างในการวิจัยเชิงพื้นที่ และนำไปอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทบาท/หน้าที่ ของภาควิชาการ ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คุณลักษณะสำคัญของภาควิชาการในการเป็นนักจัดการข้อมูล ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ภาคท้องถิ่น

ภาคท้องถิ่นจะนำใช้ข้อมูลอะไรบ้างในการพัฒนาเชิงพื้นที่ และนำไปอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทบาท/หน้าที่ ของภาคท้องถิ่น ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คุณลักษณะสำคัญของภาคท้องถิ่นในการเป็นนักจัดการข้อมูล ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๒

การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

๒.๑ วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา ทุนและศักยภาพจากข้อมูล TCNAP และRECAP ในเอกสารหมายเลข ๑ ตามประเด็นต่อไปนี้

- ๑) ปัญหา และสาเหตุ
- ๒) ข้อมูลชุมชน (ทุนบุคคล ทุนทรัพยากร นวัตกรรมเด่น และแหล่งเรียนรู้)
- ๓) ข้อมูล/วิชาการ (ศาสตร์ความเชี่ยวชาญ และองค์ความรู้)
- ๔) หน่วยงาน/ภาคีที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ แนวทางการพัฒนาสู่ชุดโจทย์วิจัย

- ๑) ประเด็นเพื่อการพัฒนา (แผนงาน, โครงการ)
- ๒) ประเด็นเพื่อการวิจัย (สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม, บริการวิชาการ, บูรณาการการเรียนการสอน)

กรณีตัวอย่างแบบสรุปใบงานที่ ๒
การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่

ปัญหา	สาเหตุ	ข้อมูลสนับสนุน				หน่วยงาน/ภาคีที่เกี่ยวข้อง
		ชุมชน		วิชาการ		
		ทุนและศักยภาพ	นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้	ศาสตร์/ความเชี่ยวชาญ	องค์ความรู้	
<p>ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม</p> <p>๑.ปัญหาการใช้สารเคมี</p>	<p>- จากข้อมูล TCNAP พบว่าประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีการใช้สารเคมีในการเกษตรร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่</p> <p>- จากข้อมูล RECAP พบปัญหาการใช้สารเคมีในการเกษตรใน ม.๑ ม.๒ ม.๖ และม.๗</p>	<p>ม.๑ ทุนบุคคล (คนดี คนเก่ง คนสำคัญ) ทุนทรัพยากร (แหล่งประโยชน์ กลุ่ม/องค์กร)</p> <p>ม.๒ ทุนบุคคล (คนดี คนเก่ง คนสำคัญ) ทุนทรัพยากร (แหล่งประโยชน์ กลุ่ม/องค์กร)</p> <p>ม.๖ ทุนบุคคล (คนดี คนเก่ง คนสำคัญ) ทุนทรัพยากร (แหล่งประโยชน์ กลุ่ม/องค์กร)</p> <p>ม.๗ ทุนบุคคล (คนดี คนเก่ง คนสำคัญ) ทุนทรัพยากร (แหล่ง</p>	<p>ม.๑ นวัตกรรม ปุ๋ยชีวภาพ จากวัชพืช แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์</p> <p>ม.๒ นวัตกรรม ปุ๋ยชีวภาพ จากวัชพืช แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์</p> <p>ม.๖ นวัตกรรม ปุ๋ยชีวภาพ จากวัชพืช แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์</p> <p>ม.๗ นวัตกรรม ปุ๋ยชีวภาพ จากวัชพืช แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้</p>	<p>คณะเกษตรศาสตร์ อาจารย์.....</p>	<p>โครงการข้าวอินทรีย์ การปลูกข้าวปลอดสารพิษโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์</p>	<p>- เกษตรจังหวัด สนับสนุนการขับเคลื่อนงาน - มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ สนับสนุนข้อมูลวิชาการและนักวิจัย</p>

ปัญหา	สาเหตุ	ข้อมูลสนับสนุน				หน่วยงาน/ภาคีที่เกี่ยวข้อง
		ชุมชน		วิชาการ		
		ทุนและศักยภาพ	นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้	ศาสตร์/ความเชี่ยวชาญ	องค์ความรู้	
		ประโยชน์ กลุ่ม/องค์กร)	เรียนรู้เกษตรอินทรีย์			
๒. ปัญหา.....						
ปัญหาด้านเศรษฐกิจ						
ปัญหาด้านสังคม						
ปัญหาด้านสุขภาพ						
ปัญหาด้านการศึกษา						

แนวทางการพัฒนาสู่จุดจ้อยวิจัย

สถานการณ์ปัญหา	แนวทางการขับเคลื่อน					
	เชิงนโยบาย		การสร้างองค์ความรู้		การสร้างการเรียนรู้	
	แผนงาน	โครงการ	องค์ความรู้	นวัตกรรม	บริการวิชาการ	บูรณาการการเรียนรู้ การสอน
ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม						
ปัญหาด้านเศรษฐกิจ						
ปัญหาด้านสังคม						
ปัญหาด้านสุขภาพ						
ปัญหาด้านการศึกษา						

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
หลักสูตรเสริมสมรรถนะ “เสริมสมรรถนะผู้จัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยเชิงพื้นที่”
(ระยะเวลา 2 วัน)

เวลา	รายละเอียดกิจกรรม
วันที่ ๑	
๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ น. ๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ลงทะเบียนรับเอกสารการอบรม ➢ เปิดการอบรม <ul style="list-style-type: none"> - ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรม ➢ กิจกรรมสานสัมพันธ์ผู้จัดการข้อมูล ➢ บรรยายพิเศษเรื่อง “ความหมายและความสำคัญของการจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่”
๙๐.๓๐ – ๑๐.๐๐ น. ๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ปฏิบัติการ “ทบทวนประสบการณ์การนำใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่”
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหาร
๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น. ๑๕.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> ➢ นำเสนอผลปฏิบัติการกลุ่ม และแลกเปลี่ยนร่วมกัน ➢ สรุปผลปฏิบัติการกลุ่ม
วันที่ ๒	
๐๘.๐๐ – ๐๙.๓๐ น. ๐๙.๓๐ – ๑๐.๐๐ น. ๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> ➢ ลงทะเบียนรับเอกสาร ➢ กิจกรรมปลูกพลังยักซ์ ➢ ทบทวนกิจกรรมวันวาน ➢ บรรยายพิเศษ “รู้จักกับข้อมูล TCNAP และ RECAP” ➢ นำเสนอกรณีตัวอย่างการจัดการข้อมูล TCNAP และ RECAP จากพื้นที่ตำบลสุขภาวะ
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหาร
๑๓.๐๐ – ๑๕.๐๐ น. ๑๕.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. ๑๖.๐๐ – ๑๗.๐๐ น.	<ul style="list-style-type: none"> ➢ แบ่งกลุ่มปฏิบัติการ “การจัดการข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่” ➢ นำเสนอผลปฏิบัติการกลุ่ม ➢ สรุปผลปฏิบัติการกลุ่ม ➢ สรุปบทเรียนและร่วมแลกเปลี่ยนเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่สู่การจัดการระบบฐานข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ ➢ กล่าวปิดงาน เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ
<p>***** หมายเหตุ*****</p> <p>กำหนดการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม</p>	